

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

KEN nr 10552 af 18/11/2008 (Gældende)

Klage over manglende reaktion på patientens oplysning om mulig bivirkning i form af hårtab

Ministerium: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Journalnummer: Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, j. nr. 0869627

Klage over manglende reaktion på patientens oplysning om mulig bivirkning i form af hårtab

Patientklagenævnet finder grundlag for at kritisere speciallæge i øjensygdomme <*> for hans behandling af <*> i perioden fra den 15. marts 2002 til den 5. oktober 2005 i sin klinik, jf. lægelovens § 6.

Hændelsesforløb

Den 15. marts 2002 kom <*> til kontrol hos speciallæge <*>. På baggrund af en undersøgelse fandt speciallægen, at trykket på højre øje var 26, mens trykket på venstre øje var 24. Der blev endvidere fundet påvirkning af højre synsnerve. Speciallæge i øjensygdomme <*> ordinerede derfor genoptagelse af en tidligere iværksat behandling med Timacar Depot.

Ved en kontrol den 25. april 2002 var <*>s øjentryk normaliseret.

Ved en kontrol igen den 11. november 2002 var trykket fortsat normalt, 16, og speciallæge <*> ordinerede fortsat anvendelse af øjendråber Timacar Depot.

<*> fik målt tryk på sine øjne igen den 9. maj 2003 hos speciallægen. Trykket blev da målt til 22 på højre side og 18 på venstre side. Da trykket således var stigende på højre side på trods af anvendelse af øjendråber Timacar Depot, ordinerede speciallægen desuden yderligere behandling med præparatet Xalatan til højre øje.

Den 18. juni 2003 kom <*> igen til kontrol hos speciallæge <*>. Den iværksatte behandling blev fortsat.

Den 22. september 2003 var <*> på ny til kontrol af sine øjne hos speciallægen. Påvirkningen af højre synsnerve var tiltaget, og trykket på højre øje blev målt til 20, mens trykket på venstre side var 18.

Den 11. marts 2004 kom <*> til kontrol. Hun var ophørt med at bruge præparatet Xalatan. Trykforholdene i øjnene var da normale.

Ved en kontrol den 5. oktober 2005 hos speciallæge <*> fortalte <*>, at hun var ophørt med øjendrypning, da hun mistænkte, at drypningen forårsagede hårtab. <*>s øjentryk blev målt til 24 på højre øje og 22 på venstre øje. Speciallægen foreslog derfor genoptagelse af behandlingen med øjendråber Timacar Depot 0,5 %.

Den 24. november 2005 forelagde <*> en artikel for speciallæge i øjensygdomme <*>, hvoraf det fremgik, at præparatet Timacar kunne forårsage hårtab. Speciallæge i øjensygdomme <*> foranledigede derfor ophør (seponering) af øjendråber Timacar og ordinerede i stedet for drypning med præparatet Xalatan.

<*> blev undersøgt på klinikken den 2. december 2005. Hendes tryk var da 26 på højre side og 22 på venstre side. <*> blev opfordret til at holde pause med drypning af øjnene i 3 måneder.

Den 5. december 2005 genoptog man dog på klinikken ordinationen af øjendråber Xalatan på grund af trykforhøjelse (højre side (30), 29, 27,28 og venstre side 22, 25, 22, 23). <*> blev i øvrigt henvist til måling af hornhindetykkelsen på sygehuset.

<*> fik målt tykkelsen af sine hornhinder på sygehuset i januar 2006. Hornhindetykkelserne var normale. Det blev konkluderet, at det måtte anses som sandsynligt, at <*> havde øjentrykforhøjelse (glaukom).

Klagen

Der er klaget over følgende:

At <*> ikke modtog en korrekt behandling i perioden fra den 23. november 2001 til den 24. november 2005 af speciallæge i øjensygdomme <*>.

Det er herved anført, at det var sundhedsmæssigt uforsvarligt, at <*> ikke fik undersøgt sine øjne, trods hendes henvendelser til speciallægen med bivirkninger opstået som følge af behandling med det tryknedsættende øjenmiddel Timacar. Bivirkningerne viste sig som Alopecia og for højt stofskifte. Det er endvidere anført, at <*>s øjne var sunde og raske, men at hun blot havde et statisk forhøjet tryk i øjnene, som hun skulle have tjekket en gang om året.

Nævnets afgørelse af klagen

Øjenlæge <*> har overtrådt lægelovens § 6 ved sin behandling af <*> i perioden fra den 15. marts 2002 til den 5. oktober 2005 i sin klinik.

Begrundelse

Ifølge journalen den 15. marts 2002 stillede øjenlæge <*> diagnosen forhøjet tryk indeni øjnene (hypertensio oculi) (højre øje 26, venstre øje 24) og ordinerede øjendråber Timacar Depot mod for højt tryk (intraocular tension, intraocular pressure = IOP) indeni øjnene. Ved sin undersøgelse fandt speciallægen endvidere, at højre synsnerve nu var påvirket (højre synsnervepapil var begyndende excaveret). <*> havde tidligere fået ordineret Timacar, og hun oplyste, at hun kun havde dryppet sine øjne »i starten«. <*> angav endvidere, at hun havde forhøjet stofskifte.

Det fremgår af journalen den 25. april 2002, at <*> var til kontrol, og at hendes øjentryk var normaliseret til tryk på 16.

Ifølge journalen den 11. november 2002 var trykket fortsat normalt, 16, og speciallægen ordinerede fortsat anvendelse af øjendråber Timacar Depot.

Ifølge journalen den 9. maj 2003 fik <*> målt tryk på sine øjne igen. Speciallæge <*> fandt, at trykket var 22 på højre side og 18 på venstre side. Da trykket således var stigende på højre side på trods af anvendelse af øjendråber Timacar Depot, ordinerede speciallæge i øjensygdomme <*> desuden yderligere behandling med præparatet Xalatan til højre øje.

Det fremgår af journalen den 18. juni 2003, at <*> var til kontrol hos speciallæge <*>. Speciallæge i øjensygdomme <*> var i tvivl om, hvorvidt behandlingen blev fulgt. Han ordinerede fortsat behandling med Timacar og Xalatan.

Det fremgår af journalen den 22. september 2003, at <*> på ny var til kontrol af sine øjne hos speciallægen. Påvirkningen af højre synsnerve var tiltaget (excavationen af højre papil tiltaget), og trykket på højre øje blev målt til 20, mens trykket på venstre side var 18.

Ifølge journalen den 11. marts 2004 var <*> ved kontrol hos speciallæge <*> ophørt med at bruge præparatet Xalatan. Trykforholdene i øjnene blev fundet normale.

Patientklagenævnet kan oplyse, at hypertensio oculi kan udvikle sig til grøn stær (glaukom) med risiko for påvirkning af synsfelt og tab af syn til følge. I den forbindelse er det normen ved gentagne undersøgelser at måle tryk indeni øjnene (IOP), vurdere synsnerver og undersøge synsfeltet (perimetri).

På baggrund af ovenstående er det nævnets opfattelse, at speciallæge <*> relevant undersøgte <*>s øjne flere gange i perioden, hvad angår IOP og synsnerver, men det er nævnets vurdering, at speciallægen endvidere burde have undersøgt synsfeltet på <*>s øjne.

Det er videre nævnets vurdering, at det ikke var under normen for almindelig anerkendt faglig standard, at speciallæge <*> ikke målte hornhindetykkelse (CCT) og foto af nervetrådsdrag, da dette ikke var almindelig anerkendt standard at udføre på dette tidspunkt.

Nævnet kan videre oplyse, at både hypertensio oculi og udvikling til grøn stær (glaukom) behandles med øjendråber mod forhøjet tryk indeni øjnene. Da glaukom er en alvorligt synstruende lidelse, kan øjenlægen vælge at ordinere behandling med en eller flere slags øjendråber mod forhøjet tryk i øjnene alene på grund af risiko, i form af hypertensio oculi, for at udvikle grøn stær. Der er altså mange personer,

som behandles med øjendråber mod forhøjet tryk i øjnene alene på grund af en risiko for udvikling af glaukom, men som aldrig udvikler denne sygdom.

Det fremgår af journalen den 5. oktober 2005, at <****> anførte frygt for, at øjendråberne Timacar Depot var årsag til hårtab (alopecia). Øjenlæge <****> ordinerede fortsat anvendelse af øjendråber Timacar Depot.

Nævnet kan oplyse, at øjendråber Timacar Depot er registreret som meget sjælden årsag til hårtab. Øjendråberne er derimod ikke kendt årsag til forhøjet stofskifte.

Det er nævnets vurdering, at speciallæge <****> ved den rejste mistanke om årsag til hårtab burde have søgt oplysninger om de mistænkte betydelige bivirkninger af øjendråber Timacar Depot og have standset behandlingen med øjendråber Timacar Depot og skiftet til et andet præparat.

Nævnet kan hertil oplyse, at der udover øjendråberne Timacar Depot og Xalatan findes flere andre typer øjendråber registreret mod forhøjet tryk i øjet blandt andet carboanhydrasehæmmere, brimonidintartrat, bimatoprost. Disse øjendråber kan tages i anvendelse, hvis andre præparater (betablokkere = Timacar Depot) ikke tåles.

Nævnet finder herefter, at speciallæge <****> handlede under normen for almindelig anerkendt faglig standard ved sin behandling af <****> i perioden fra den 15. marts 2002 til den 5. oktober 2005 i sin klinik.